

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1526/2565

พนักงานอัยการจังหวัดเชิงโจทก์ นาง น. กับพวกผู้ร้อง นาย ส.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 27, พ.ร.บ.ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 4, พ.ร.บ.ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 8, พ.ร.บ.ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 8 ทวิ, ป.อ. มาตรา 80, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 90, ป.วิ.พ. มาตรา 23, ป.วิ.อ. มาตรา 15, ป.พ.พ. มาตรา 8

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้ร้องทั้งสองทราบกำหนดนัดและผลคดีรวมทั้งสามารถติดต่อสื่อสารกับทนายของผู้ร้องทั้งสองได้ โดยตลอด แม้ผู้ร้องทั้งสองอยู่ที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แต่ผู้ร้องทั้งสองมี ทนายความในประเทศไทยที่มีอำนาจดำเนินคดีแทน และผู้ร้องทั้งสองสามารถติดต่อกับ ทนายความได้ ประกอบกับศาลชั้นต้นก็ยังคงเปิดทำการอยู่ เช่นนี้ ทนายความของผู้ร้องทั้งสองย่อม สามารถดำเนินการขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์ได้ การที่ผู้ร้องทั้งสองมิได้ยื่นคำร้องขอขยาย ระยะเวลาอุทธรณ์ภายในกำหนดจึงถือไม่ได้ว่าเป็นกรณีมีเหตุสุดวิสัย

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 มาตรา 27 พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.2485 มาตรา 4, 8, 8 ทวิ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 80, 83, 90 ริบเงินตราธนบัตรไทย 47,720,000 บาท และรถยนต์ หมายเลขทะเบียน กจ 8888 แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว ของกลาง ระหว่างการพิจารณาของ ศาลชั้นต้น ผู้ร้องที่ 1 ยื่นคำร้องว่า เงิน 16,026,000 บาท และรถยนต์ของกลางเป็นของผู้ร้องที่ 1 ผู้ร้องที่ 2 ยื่นคำร้องว่า เงิน 5,475,000 บาท ของกลางเป็นของผู้ร้องที่ 2 ผู้ร้องทั้งสองมิได้ รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย ขอให้คืนทรัพย์สินดังกล่าวแก่ผู้ร้องทั้งสอง ในวัน นัดฟังคำพิพากษาศาลชั้นต้น จำเลยและผู้ร้องทั้งสองไม่มา โดยศาลชั้นต้นได้ออกหมายจับจำเลย ฐานไม่ไปศาลในวันนัดสืบพยานจำเลยแล้ว แต่ยังจับไม่ได้ และเลื่อนการอ่านคำพิพากษา โดยแจ้ง วันนัดฟังคำพิพากษาให้ผู้ร้องทั้งสองทราบแล้ว แต่จำเลยและผู้ร้องทั้งสองไม่มา ศาลชั้นต้นจึงอ่าน คำพิพากษาลับหลังจำเลยและผู้ร้องทั้งสอง โดยพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติ ศุลกากร พ.ศ.2469 มาตรา 27 ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 80, 83 พระราชบัญญัติ ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.2485 มาตรา 8, 8 ทวิ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวเป็น ความผิดต่อกฎหมายหลายบท ลงโทษตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 มาตรา 27 ประกอบ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 80, 83 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีโทษหนักที่สุดตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุก 3 ปี ริบของกลางให้จ่ายเงินสินบนนำจับแก่ผู้นำจับใน อัตราร้อยละ 30 และจ่ายเงินรางวัลแก่พนักงาน ผู้จับในอัตราร้อยละ 25 ของราคาของกลางที่ศาล สั่งริบตามกฎหมาย ยกคำร้องของผู้ร้องทั้งสอง โจทก์ จำเลย และผู้ร้องทั้งสองมิได้อุทธรณ์ คำพิพากษาศาลชั้นต้นจนศาลชั้นต้นออกหนังสือรับรองคดีถึงที่สุดแล้ว จำเลยและผู้ร้องทั้งสองยื่น คำร้องขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์ โจทก์ยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นได้สวนแล้วมีคำสั่ง ยกคำร้อง จำเลยและผู้ร้องทั้งสองอุทธรณ์ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของจำเลยแต่ให้รับ

อุทธรณ์ของผู้ร้องทั้งสอง ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษายืน ผู้ร้องทั้งสองฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า ผู้ร้องทั้งสองและจำเลยเป็นราษฎรของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้ร้องที่ 1 เป็นมารดาของผู้ร้องที่ 2 จำเลยเป็นสามีของผู้ร้องที่ 2 เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2563 ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายมีคำสั่งจังหวัดเชียงรายที่ 1380/2563 เรื่อง การระงับการเดินทางเข้า - ออกของบุคคล ยานพาหนะและสิ่งของ ณ จุดผ่านแดนถาวร จุดผ่อนปรนการค้าและช่องทางอื่น ๆ ตลอดแนวชายแดนจังหวัดเชียงรายเป็นการชั่วคราว คำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 23 มีนาคม 2563 เป็นต้นไปจนกว่าสถานการณ์จะกลับสู่ภาวะ ปกติ ส่วนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีประกาศห้ามบุคคลเดินทางไปท้องถิ่นอื่นใด โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 2563 ถึงวันที่ 19 เมษายน 2563 จำเลยและผู้ร้องทั้งสอง อุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค 5 อนุญาตให้จำเลยและผู้ร้องทั้งสอง ขยายระยะเวลาอุทธรณ์ โดยอ้างว่ากรณีมีเหตุสุดวิสัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 23 ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับ อุทธรณ์ของจำเลย จำเลยมิได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว คดีสำหรับจำเลยจึงยุติตามคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ ของศาลชั้นต้น คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องทั้งสองว่า มีเหตุสุดวิสัยที่ผู้ร้องทั้งสองจะ ขยายระยะเวลาอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 23 ประกอบ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 หรือไม่ เห็นว่า "เหตุสุดวิสัย" ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 8 หมายความว่า เหตุใด ๆ อันจะเกิดขึ้นก็ดี จะให้ผล พิบัติก็ดี เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้ แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะต้องประสบเหตุนั้น จะได้ จัดการระมัดระวังตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น เหตุสุดวิสัย จึงต้องเป็นเหตุที่เกิดขึ้นโดยไม่สามารถป้องกันได้ แม้บุคคลผู้ประสบเหตุนั้นจะได้ใช้ ความระมัดระวังตามสมควรแล้ว แต่สาเหตุที่ผู้ร้องทั้งสองไม่ยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดนั้น ได้ความ จากนางสาวฐิตินันท์ พยานผู้ร้องทั้งสองซึ่งเป็นญาติของผู้ร้องทั้งสองและจำเลยว่า ผู้ร้องทั้งสอง ทราบนัดสืบพยานจำเลยและนัดไต่สวนคำร้องของผู้ร้องทั้งสอง แต่ทนายความแนะนำไม่ให้ไปศาล เพราะผู้ร้องทั้งสองและจำเลยถูกออกหมายจับ และเบิกความตอบพนักงานอัยการโจทก์ถามค้าน ว่า ทนายความของผู้ร้องทั้งสองเป็นผู้คัดค้านคำพิพากษาให้ผู้ร้องทั้งสองและจำเลย รวมทั้งแจ้ง ให้ผู้ร้องทั้งสองทราบทางโทรศัพท์ แสดงว่าผู้ร้องทั้งสองทราบกำหนดนัดและผลคดีรวมทั้งสามารถ ติดต่อสื่อสารกับทนายของผู้ร้องทั้งสองได้โดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังได้ความจาก คำเบิกความของนางสาวฐิตินันท์อีกว่า พยานเปิดร้านอาหารอยู่ที่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาประมาณ 15 วัน ผู้ร้อง ทั้งสองนำคำพิพากษาศาลชั้นต้นมาให้พยานดูและขอคำปรึกษาจากพยาน ซึ่งขณะนั้นพยาน อยู่ที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อันเป็นข้อบ่งชี้ว่า ผู้ร้องทั้งสองได้รับการติดต่อสื่อสาร ถึงการดำเนินคดีมาโดยตลอด แม้ผู้ร้องทั้งสองอยู่ที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แต่ผู้ ร้องทั้งสองก็มีทนายความในประเทศไทย เมื่อทนายความของผู้ร้องทั้งสองมีอำนาจดำเนินคดีแทน และผู้ร้องทั้งสองสามารถติดต่อกับทนายความได้ ประกอบกับศาลชั้นต้นก็ยังคงเปิดทำการอยู่ เช่นนี้ ทนายความของผู้ร้องทั้งสองย่อมสามารถดำเนินการขยายระยะเวลาอุทธรณ์ให้ผู้ร้อง ทั้งสองได้อยู่แล้ว การที่ผู้ร้องทั้งสองมิได้ยื่นคำร้องขยายระยะเวลาอุทธรณ์ภายในกำหนดจึงถือ ไม่ได้ว่าเป็นกรณีมีเหตุสุดวิสัย ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 วินิจฉัยมานั้นชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้ร้องทั้งสองฟังไม่ขึ้นพิพากษายืน

ศิริชัย ศิริชื่นวิจิตร · ชัยยุทธ กลับอำไพ · สุทิน อัยตระกูล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·
<https://thaideka.online/deka/1526/2565>